
PINNGORTITAQ TAMATSINNUT

ILINNIARTITSISUNUT ILITSERSUUT

Aallaqqaasiut

Una ilinniartitsisunut ilitsersuut assiliinermik sammisaqartitsinermit “Pinnngortitaq tamatsinnut – pereersut massakkullu pisut assitigut oqaluttuarineqartarput”-mut attuumassuteqarput.

Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttuaqqallu innarluutillit pinnngortitamik atuinerikkut nuannersumik misigisaqarlutik assiliineq aqputigalugu oqaluttuarnissamut periarfissaqarnerulernissaat sammisaqartitsinermi siunertarineqarpoq. Tamatuma saniatigut suliniut aqputigalugu kinguaariit inuillu assigiinngitsut naapeqatigiissinnaalissapput.

Assiliinermik sammisaqartitsineq tallimanik ilinniartitsissutitaqarpoq, ilinniartitsissutit taakku 45 minutsikkaarlugit ataatsimut-pingasunut avinneqartarput. Katillugit ilinniartitsissut ataseq 3-4 tiiminik sivilissuseqartarpoq, tassani ilaapput unikaallannerit, taamaattorli klassip ilinniartitsisullu kissaataat malillugit allannngortinneqarsinnaallutik. Ilinniartitsissutini assiliinermi teknikki pillugu atuagarsornertaqarpoq suliassaqarlunilu.

Ilitsersuummi matumani ilinniartitsissutinut tamanut ilitsersuuteqarpoq, tassani ilaapput piareersarnerit, atortussat, apeqqutit atuartitsinermit tunngasut suliassallu. Ilinniartitsissutit ilaat mininneqarsinnaapput, assiliinermik sammisaqartitsinerit kissaatigisaq malillugu katitertarpaat.

Assiliinermik sammisaqartitsinerup meeqqanut innarluutilinnut sammitinneqarnera eqqaamajuk. Innarluuteqarneq inummiit inummut allannngorsinnaavoq, taamaammallu sammisaqartitsinerup atuartut inissaqartitaannut naleqqussarneqarnissaat erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq. Ilinniartitsissutit atuartut ilisarismavatit taakkunungalu atuartitsissutissat ingerlaavartumik naleqqussarneqarsinnaapput. Pilersaarut ilinniartitsisunullu ilitsersuut najoqqutassatut eqqarsaatigalugit suliapput, atuartitsissutissalli ullormi pineqartumi meqqanut ataasiakkaanut naleqqussarneqarunik pitsaanerpaassaaq. Taamaammat atuartitsissutissat siumoortumik misissukkit ullormullu atuartitsinissamut naleqqussarlugit.

1. Ilinniartitsissut: Assiliinermik ilisaritsineq assiliinerullu atuuffii
2. Ilinniartitsissut: Utoqqaat oqaluttuaat
3. Ilinniartitsissut: Sumiiffik immikkut ittoq – Illoqarfik siornatigut maannakkullu
4. Ilinniartitsissut: Qaqqami assiliineq
5. Ilinniartitsissut: Assit suliarineri

Assiliinermik sammisaqartitsineq suliniutip Pinnngortitaq tamatsinnut ilaatut ineriartortinneqarsimavoq, taannalu Tiliup, Norion Consultip assiliisartullu Arnajaraq Støvlbækup aamma David Buchip suleqatigiillutik

pilersipaat. Sulinummut atatillugu Minngortuunnguup Atuarfiani atuartut assiliinermi peqataatinneqarput, Sisimiuni 2024-mi ukiassariartornerani 2024-milu ukiukkut Tromsømi saqqummersitsipput.

Suliniut Pinngortitaq tamatsinnut NAPA-mit aningaasaliiffigineqarpoq.

Suliniummi matumani assiliinermik sammisaqartitsinerup Kalaallit Nunaanni atuarfinni allani ingerlanneqarsinnaalernissaa qitiusimavoq, taamaalillutit nuna tamakkerlugu meeqqat innarluutillit pinngortitami qanoq kusanartunik assiliisinnaanerlutik ilinniarsinnaaniassammasuk.

Sulinummut matumunnga atatillugu Tilioq Canonimit assiliivinnik aningaasaliiffigineqarsimavoq, taakkulu atuarfimmi assiliinermik sammisaqartitsinerumut matumunnga atukkiunneqarsinnaapput. Tiliumut info@tilioq.gl-imut attaveqarsinnaavusi. Taamaattorli aamma iPadit aamma/imaluunniit smartphonesit atorlugit sammisaqartitsinerup ingerlanneqarnissaa eqqarsaataavoq.

Ilinniartitsisunut ilitsersuut

- Atuartitsissutissat najoqqutassatut eqqarsaatigalugit suliaapput. Pitsaanerusumik iliorsinnaallutit eqqarsaruit taamaaliorit. Taamatuttaaqq sammisaqartitsinermit unikaallattarnissat ilanngunneqanngimmata ilissi pisariaqartitasi aallaavigalugit unikaallattarsinnaavusi.
- Atuartut assiliinissaannut aamma iPadimik/smartphonemik/assiliivimmik sungiussilluarnissaannut piffissaliilluarterit. Atuartut sammivinnit assigiinngitsuniit assiliinissaannut kajumissaakkit – seeqqorlutik pallorlutilluunniit, bækimiit ammut, qanillillugu il.il.
- Assileereerussi atuartut assilisaat pitsaanerpaat skærmikkut iPadinut/oqarasuaatinut attavinitillugit imaluunniit klassimi qarasaasiakkut skærmerujussuakkut takutissinnaavasi.
- Assit misissorussigit atuartunik misilittaarusulersitsisinnaasumik nersualaarinninnissamik alapernaannissamillu pingaartitsissaasi. Assimi suna ajunngila. Soqutiginartunik qalipaateqarpa, nuannerpa kusanartumilluunniit tunuliaqutaqarpa?
- Illoqarfimmi/nunaqarfimmi assit qangarnisat nassaariniarlugit arktiskebilleder.dk atorsiuk, taakku atorlugit illoqarfissinni/nunaqarfissinni sumiiffinni taakkunani assiliisinnaavusi.
- Assit anillatsinneqarsinnaapput aamma atuarfimmi illoqarfimmiluunniit sumiiffinni allani, assersuutigalugu atuagaateqarfimmi innuttaasulluunniit illuani takutinneqarsinnaapput. Assit oqarasuaammiiginnarnatik qarasaasiamiiginnarnatilluunniit atornerqarnerat illoqarfimmilu allanit takunerqarnerat atuartunut kajumissinarsinnaavoq.

Ilinniartitsissut 1: Assiliinermik ilisarititsineq

Sumiiffik:

Klassimi

Ilinniartitsissutip siunertaa:

atuartut suliap siunertaanik paasisaqarnissaat.

atuartut assiliinermi teknikkimik ajornanngitsumik paasisaqarnissaat.

atuartut tabletimi/mobiilimi assiliiviup atuuffiunik tunngaviusunik paasisaqarnissaat.

Ilinniartitsisup piareersaatissai:

atuartut tableteqarnersut mobiileqarnersulluunniit qulakkiissavatit.

nammineerlutit tabletimi / mobiilimi assiliiviit ilisimasaqarfigileruk.

Atortut:

Atuartitsissutissaq anillatsiguk (qupp. 9, atuartitsissutissaq pappiaranngorlugu anillatsinnagu skærmikkut takutinneqassappat)

tabletit aamma/imaluunniit mobiilit.

projektor / skærmerujussuaq (nipilerlugu takutitsiviusinnaasoq)

Malugiuk: Atuartitsissutini quppernerni kingullerni assiliivinnik atuinissamut ilitersuuteqarpoq.

Assiliivinnik atuisanersusi apeqqutaatillugu tamanna ilanngunneqarsinnaavoq

mininneqarsinnaallunuunniit. Assiliivinnik atuisanngikkussi paatsuungasoqarnissaa teknikkikullu

pisarissersuinissaq pinngitsoorniarlugit tamatuma mininneqarnissaa innersuussutigineqarpoq.

Immitsinnut ilisariteqqaassaagut:

Kina assiliilluni misiliinikuua?

Assiliigaangatta suna atortarparput?

Assiliinermik suliaqarneq pillugu paasissutissiineq:

Suna: Assiliisartut marluk suleqatiginerisigut Kalaallit Nunaanni pinngortitami assiliinermut atorpeqarsinnaasunik Tilioq atuartitsissutinik suliaqarsimavoq.

Siunertaq: Pinngortitamiissaasi kusanartunillu assiliinermik ilinniassallusi.

Ilinniagassartaa: iPadini, mobiilini assiliivinnilu kusanartunik assiliisinnaagussi qanoq taamaaliorinnaanerlusi ilinniassavarsi. Pingaartumik nunat pinngortitarlu assilineqassapput.

Immikkoortoq 1: assiliivik, assiliinermi teknikki assillu isikkua

Assiliivik

Suliniuummi matumani assiliiviit atorpeqarsinnaasut assigiingitsuupput. Klassissinni assiliivik atussallugu toqqarsimasarsi atornerusiuk.

Oqarasuaatit iPadillu assigiingitsunik linseqarput, ass. 'inunnik assiliinermut' aamma 'panorama' aamma 'makro'.

Oqarasuaatit iPadillu assigiingitsunik filtereqarput aamma assiliiviup appiani assilisanik aaqqissuisoqarsinnaavoq. Taamaaliorneq ajornarneq ajorpoq, amerlanerusunilli periarfissaqarusukkaanni appi 'Snapseed' innersuussutigineqarsinnaavoq. Akeqanngilaq aamma Applemi Androidinilu peqarpoq.

Qanillisillugu ungasillisillugulu

iPadini oqarasuaatinilu inussat atorlugit asseq qanillisinneqarsinnaavoq ungasillisinneqarsinnaallunilu.

Aninnginnissinni assiliivinni mobiilini assilisat qanoq qanillisinneqarsinnaatiginersut atuartunut takutissallugit pitsaassaaq. Timmiaq qanillillugu assilerusukkaanni pakatsinarsinnaavoq, tassami timmissanik assiliissagaanni nalinginnaasumik mobiilimiit assiliivimmiillunniit qanillisinnerullugit assilineqartussaammata.

Siunnersuut: Inummik assiliinaraanni qanillisillugu assiliigaanni pitsaanerussaag. Taamaalilluni inuk tunuliaqutamiit ersarinnerussaag.

Siunnersuut: Qanimut assiliissagaanni qanillisillugu assiliineq pitsaanerukkajuttarpoq, mobiililli ilaanni ungasillillugit assiliinermi makrotaa inissisimasarpoq, taamaammat klassimiit aninnginnissinni tamanna misilittalaarsinnaavarsi.

Terianniamik assiliinermi qanillisitsilluni ungasillisitsillunilu assiliinermi qanoq pisoqartarnerseq atuartut apersukkit.

Qaamaneq takuuk (qaamarngup tungaanut qaamarngullu saqqaqqasaa)

Ulluunerni toqqaannartumik seqerngup saqqaqqanngisaani assiliigussi qullit sakkortuut atorlugit assiliillusi misilittaasinnaavusi. Taartillugu aqqusinermi qulliit sakkortuut atorneqarsinnaapput.

Qimmit qimuttut assii qimerloorsigit assimilu qaamarngup inissisimaneri oqaloqatigiissutugalugit.

Foto-opgave 1 + 2: Assiliilluni suliasaq 1 + 2: iPadip/mobiilip pisinnaasai pingasut atorlugit inummik assiliigit.

- Qanissutsit assigiinngitsut atorlugit inummik assiliigit:
- 'Portræt', tassa inummik assiliinissaq periarfissaappat misilinneqarsinnaavoq.
- Qaamarngup tungaanut qaamarngullu saqqaqqasaa assiliigit.
- Qaamanermi tarralimmillu assiliigitsi aamma illup iluani silamilu qaamarngup tungaanut qaamarngullu saqqaqqasaa assiliinermi qaamaneq qanoq allanngorarnersoq misilittarsiuk ullullu ingerlanerani nalunaaquttani assigiinngitsuni assiliigitsi.
- Assiliinerup ingerlanerani kingornaluunniit uku eqqartorsigit: Suna assigiinngissutaava sunalu nuannarineruisiuk?

Immikkoortoq 2: Assiliinermi teknikki assillu isikkua

Assip isikkua

Assip isikkua assip ilusilerneqarneratut taaneqarsinnaavoq. Assimi assilisat qanoq inissinneqassappat? Qanoq initutigissappat? Il.il. Asseq ilusilersorluagaq tassaavoq assimi takutikkusutamik ersersitsilluartoq asserlu kusanarniassamat/assiliuminarniassamat/soqutiginarniassamat il.il. oqimaaqatigiissaarilluartarpoq.

Quppernermi 10-mi sammisat sisamat tullinnguuttut eqqartorsigit:

1. Qeqqaniitinnagu

Assimi avatangiisit inissisimaffillu pingaarnertut ersersinneqartut oqaluttuaqataasinnaapput. Taamaammat inissisimaffik avatangiisillu qanoq innersut eqqarsaatigineqartariaqarput. Assersuutigalugu inuk nunatarujussuarmi mikisuaqqatut inississinneqarsimappat inuk assimi kiserliortutut qimagaasutullu isikkoqarsinnaavoq. Assimi takuneqarsinnaanngitsumut inuk isigippat inuup suna isiginnaarneraa takusinnaassanngilarput. Assimik 'atuaasumut' nalornilersitsissaaq.

Taamaammat ilikkassallugit pitsaasunik assip isikkuanut tunngatillugu malittarisassaqqarpoq, tamatumali peqatigisaanik assiliinissamat kiffaanngissuseqarnerup assillu isikkuanut sunniutaanillu tunngatillugu pinnguarsinnaanerup eqqaamanissaa pitsaassaaq.

2. Killingusaaq agguaqatigiisnerup pingajuaniitillugu

Asseq sanimut pingasunngorlugu avikkutsigu, killingusaaq avinneranut qullermut allermulluunniit inissikkaanni, asseq oqimaaqatigiinnerusutut isikkoqassaaq takujuminarnerussallunilu.

3. Assip qinngortussusaa

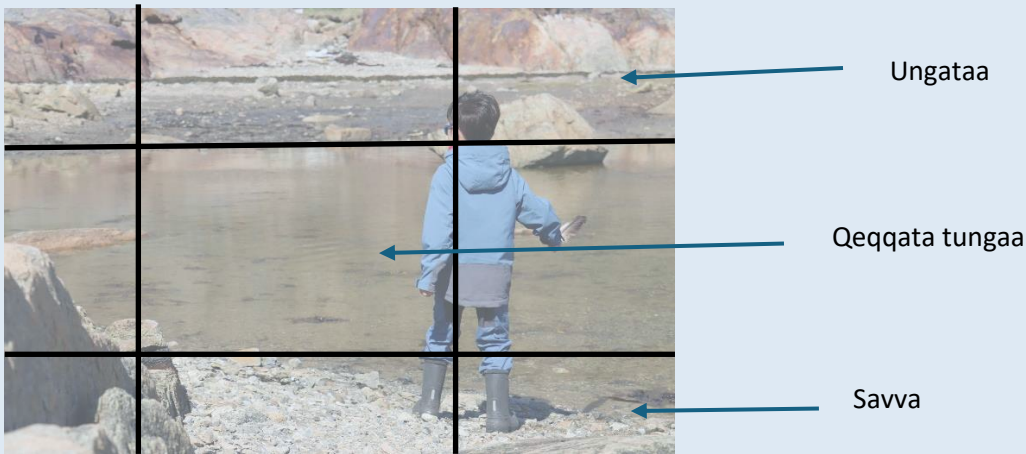
Assilisaq saap tungeqarpoq, qeqqaniittoqarpoq tunuliaqutaqarlunilu. Tassa asseq qinngortussuseqartutut isikkoqarsinnaavoq. Asseq qinngortussuseqarpalaartoq assimit qinngortussuseqanngitsumit soqutiginarnerungajappoq. Taamaammat asseq qinngortussuseqartikkumallugu ass. Ujaraaramerngit assilisap saatungaaniitinneqarsinnaapput.

4. Ungasianiit akunnattumillu ungasissusilimmit assilineq

Assersuutigalugu inuk ungasianiit, tassa niui niaqualu tamakkerlugit assiligaanni inuk tamakkerlugu assilineqartarpoq, akunnattumik ungasissusilimmit assiligaanni inuulluunniit assingani siffiaaniit niaquata tungaanut asseq killoraanni ilaannakortumik assiliisoqartarpoq. Qanimut assiliinermi niaquinnaq assilineqartarpoq, qanillilluinnarlugu assiliinermi ass. taamaallaat isi assilineqartarpoq. Ungasinnerusumiit assiliinermi assimi inuk titarneeqqatut isikkoqartarpoq, assersuutigalugu pingortitaq tunuliaqutaralugu assiliinermi.

Tamanna atuartut piginnaasaat piumassusaallu malillugit ingerlanneqarsinnaavoq.

Suliassaq 3: Asseq eqqartorsiuk titarnilersorlugulu

Qaamarngup tungaanut qaamarngullu saqqaqasaani assiliigit.

Assimi nukappiaraq najoqqutarineqarpoq.

Nukappiaqqammita suna isigivaa? Assip qeqqaniittoq isigigaa maluginiaruk, tamanna takujuminarnerulersitsissaaq.

Killingusaaq sumut killinnersoq eqqartorsiuk (killingusaaqqissaanngikkaluarpoq, assimili qullermi titarneq taartuuvoq).

Allermi saamerlermi qaarsoq saavaniippoq.

itarniliigit: Atuartut assimi titarnerit nassaarissavaat titarniliissallutillu. Qulaani titarnerit takutinneqartut saniatigut teqqeqqaniit teqqeqqanut kipungasumik titarniliisoqarsinnaavoq. Atuartut assimi titarnernik nassaassapput pinnguaralugillu. iPadimiit pappialamiilluunniit titarniliisoqarsinnaavoq.

Immikkoortoq 3: Perspektiv aamma makro

Suminggaanniit isigisaaq (perspektiver)

Suminggaanniit isigisap maana eqqartornerani assiliinermi suminggaanniit assilineq pisarparput. Assilisarput ungasillisikkutsigu asseq imaqarnerussaaq qinngortussuseqarnerussallunilu. Qanillisikkutsigu ilanngussaaqannginnerussaaqut asserlu qinngortussuseqannginnerussaaq, taamaattorli ass. kiinaq naasulluunniit ersarinnerusumik assigilineqarsinnaapput. Assiliivimmi sammivinni assigiinngitsuni assiliinermi takuneqarsinnaavoq assilisat qanoq paasinerigut:

Ataaniit assilisaq

Ataanit assilisarput anginerusutut, "pissaaneqarnerusutut" pingaarnerusutullu isigineqarsinnaavoq.

Naligalugu assilisaq

Saneraanit assiliigutta, assilisarput naligalugu assiliissaagut, taannalu tigujuminarnerusut isikkoqalissaaq. Assilisaq piviusorpalaarnerussaaq isumataartitsiniartutullu isikkoqannginnerussalluni.

Qulaaniit assilisaq

Qulaanit assilisaq mikinerusutut soqutaannginnerusutullu isikkoqassaaq. Assilisaq piviusorpalaannginnerusutut isikkoqalersinnaavoq.

Assilisarput ungasillisikkutsigu asseq imaqarnerussaaq qinngortussuseqarnerussallunilu. Qanillisikkutsigu ilanngussaqannginnerussaagut asserlu qinngortussuseqannginnerussaaq, taamaattorli ass. kiinaq naasulluunniit ersarinnerusumik assigileneqarsinnaapput. Assiliivimmi sammivinni assigiinngitsuni assiliinermi takuneqarsinnaavoq assilisaq qanoq paasinerigut:

Suliassaq 4: Atuartut inuk ataaniit, saneraaniit qulaaniillu assilissavaat.

Atuartut assilisaat klassimi isiginnaarsigit. Assilisaanni oqariartuutigineqartut assigiinngitsuunersut eqqartorsiuk?

- Ataaniit: Inuk anginerorpasippa? Immaqa inuk pissaaneqarpassippoq.
- Nalugalugu: Inuk qanoq isikkoqarpa?
- Qulaaniit: Inuk mikinerorpasippa? Immaqa inuk ulorianarpasinnginneruvoq?

Qanimut assiliineq (Makro-fotografering)

Oqaaseq makrofotografering grækerit oqaasiannit 'makro'-mit aallaaveqarpoq, taannalu angisuumik isumaqarpoq. Annikitsualuttortaat takuneqarsinnaalertarput: qanillivillugu assiliiviulluunniit isaa atorlugu assilisaq allisinneqartarpoq. Qanillillugu allisillugulu assiliinermi ersaritsikkuminaassinnaasarpoq. Skærmimi ersaritsikkusutaq toorneqarsinnaavoq sekuntulu utaqqillugu. Taamaalilluni ersarissikkusutaq erseqqarississaaq taamaaliornikkullu ersaritsinniarlugu aalajangikkat malissavaa. Ersaritsikkusutaq "paarnaarsimagaanni" assilisaq erseqqinniassammat mobiili nikisillattaarneqassaaq.

Qanimut assiliinermi erseqqissuumik assiliiniarluni arlaleriarluni assiliisoqartariaqakkajuttarpoq. Nikiallannerit sajulaarnerillu malugisarmagit ersarissuumik assiliiniarneq peqqissaarussassaavoq. Ersaritsinniaanni aamma qaammaallatsitsisoqarsinnaavoq. Qaammaallatsitsinermi qalipaait sakkortunerulersinneqarsinnaapput sukkanerusumillu assiliinissaq angusinnaallugu.

iPadimik qanimut assiliiniaruit siunnersuutit uku iluaqutigisinnaavatit:

1. Makromik assiliinissamut atortoq atoruk: iPadit ilaat makromik assiliinissamut atortoqarput, taamaalilluni qaninnerusumik annikitsualuttortaalu ilanngullugit assiliisoqarsinnaavoq. iPadit nutaajunerusut taama ittumik atortoqarajupput.
2. Qanillisiguk: Inussatit marluk iPadimut attuutsillugit assiliniakkat qanillisissinnaavat. Eqqumaffigisariaqarporli qanillisitsinermi asseq ersernerlunnerulertarmat.
3. iPadit inisseqqissaaruk: Mobiilimut iPadimulluunniit stativi atorsinnaavat imaluunniit nerrivimmut arlaannulluunniit inississinnaavat.
4. Qaamaneq atorluaruk: Assiliniakkat qaamanermiilluarpat assiliuminernerussaaq. Silap qaamarnga iluarnerpaasarpog aammali qulleq selfiernermiluunniit qullerisartagaq ammalortoq atorneqarluarsinnaavoq.
5. Ersarissaaneq: Assiliumasat iPad-imi tooqqalaaruk fokusialu (ersarissarnera) parnaarlugu, taava iPad nikisikkaluarukkuluunniit assiliumasat malissavaa ersaritsillugulu.

Suliassaq 5: Qanimut assiliineq

Atuartut annikitsoq qanimut assilisinnaavaat klassilluunniit avataani assiliisinnaapput.

- Ass. klassip iluaniikkunik aqerluusaasiviup imaanik assiliisinnaapput.
- Siunnersuutit qulaani allassimasut aallaavigalugit iPadikkut qanimut assiliinissamut atukkit atuartullu misilittaaqatigikkit.
- Assit skærmersuakkut misissorsigit qanorlu iliorsimanersut eqqartorlugit.

Ilinniartitsissut 2: Utoqqaat oqaluttuaat

Sumiiffik:

Klassimi.

Ilinniartitsissutip siunertaa:

Meeqqat siornatigut imaluunniit 'itsaq' pinngortitamik atuisimanerat pillugu atuartut paasisaqalaarnissaat. Utoqqaat oqaluttuaat aallaavigalugit illoqarfimmi eqqaanilu pinngortitap takorlooruminarsarnissaa.

Ilinniartitsisup piareersaatissai:

Filmit takutinneqartussat nipeqarnissaannik assitaqarnissaannillu qulakkeerinnineq.

Atortut:

Filmit pingasut, immikkut 5 minutsimik sivisussusillit. Tiliup nittartagaani nassaarineqarsinnaapput, uani linkimi: <https://www.tilioq.gl/politik-og-kampagner/kampagner/natur-for-alle/>

Projektori nipilimmik takutitsisinnaasoq

Nunap assinga sumiiffiit taaguutaannik allassimasortalik anillatsinneqassaaq (qup. x takuuk).

Videut pingasut takutinneqartut ilisaritinneqarnerat:

- Angutip '30-ikkunni inunngortup oqaluttuaa, arnap '30-ikkunni inunngortup oqaluttuaa arnallu '50-ikkunni inunngortup oqaluttuaa katillugit pingasuupput. Tamarmik Sisimiuneersuupput oqaluttuaraallu meeraallutik illoqarfiup suani najugaqarsimanerlutik sumi sunillu pinnguartarsimanerlutik aammalu illoqarfiup taamani angissusaa ullumikkumullu allangoriartorsimanera. Pinngortitami pinnguartarfigisarsimasaat ullumikkut illoqarfiup ilagiinnarpaat.
- **Malugiuk:** Filmimi utoqqaat oqaluttuaraat itsaq kalaallit sumiissusersiutinut taguutaat, taakkulu ilinniagassani matumani suliassanut ilaajumaarput. Atuartitsineq qallunaatut ingerlanneqarpat atuartitsissutillu qallunaatoortut atorneqarpata taakku atuartunit paasineqarnissaannut ajornarsinnaapput. Kalaalisulli sumiissusersiutit ilaasa paasisaqarfiginissaat pitsaasinnaavoq.

Immikkoortoq 1: Sofie Boassen filmeeqqami oqaluttuortoq

Filmeeraq siullem 5 minutsimik sivisutigisoq takutinneqassaaq.

Filmeeraq pillugu eqqartuigitsi, apeqqutit ataaniittut aallaavigineqarsinnaapput.

Filmeeqqat pillugit atuartunut apeqqutit

- Aasaanerani sammineqartarsimasut pillugit oqaloqatigiigitsi. (Ass. Sofie aasakkut sulerisarsimava. Sumiittarsimappat? Taamanikkut sila ullumikkutut issimava?)
- Ukiuunerani sammineqartarsimasut pillugit oqaloqatigiigitsi. (Ass. Sofie ukiukkut sulerisarsimava. Sumiittarsimappat? Taamanikkut sila ullumikkutut issimava?)
- (Quppernermi x-imi) kalaallisut sumiissusersiutinut tunngasoq aallaavigisiuk. Taaguutit taakku atuartunit ilisimaneqarpat? Sungiusarsigit atuarnerullu naanissaata tungaanut atuartut sungiusagassaannik taaguutinik marlunnik eqqamanninniaqqukkit.
- Kalaallit Nunaata assinga sumiissutsimut taaguutinik allattuiffigineqarsimasoq nivinngarneqarsinnaavoq, allattarfissuarmut allassigit klassimiluunniit planchilioritsi.
- Taaguutinut tunngatillugu atuartut nalornissutigisimasaat eqqartorsigit.

Immikkoortoq 2: Akaaraq Samuel Olsen aamma Carla Rosing Olsen filmeeqqami oqaluttuortut isiginnaarneri

Filmeeqqap aappaa takutinneqassaaq, sumiissusersiutit minillugit apeqqutit qulaani allassimasut sammineqaaqqissapput.

Immikkoortoq 3: Nammineq oqaluttuat pinngortitarlu oqaluttuatoqqani

Filmeeqqap pingajua takutinneqarsinnaavoq, immikkoortumi 2-mi takuneqarsimanngippat.

Atuortut nammineq pinnguartarfitsik sunngiffimmiluunniit ornittagartik oqaluttuarissavaat.

- Atuortut sumi pinnguartarnerisut sumiittarnerisullu eqqartueqatigikkit.
- Aasaanerani atuortut sulerisarpat?
- Ukiuunerani sulerisarpat?
- Atuortut pinngortitaq pillugu oqaluttuatoqqat ilisimavaat, soorlu Sassuma arnaa, Annganguujunnguaq il.il. pillugit?

Suliassaq: Atuartut sunngiffimmini sumiittarnertik assilissavaat.

Maanna atuartut utoqqaat sunngiffimmini sulerisarsimanersut pinnguartarsimanerallu tusarfigereerpaat. Maannakkulli namminneq pinnguartarnertik sunngiffimminilu sulerisarnerlutik assilissavaat!

Malugiuk: tamanna angerlarluni ilinniagassaasinnaavoq, aammali filmeeqqanut akunniliullugu sammineqarsinnaavoq.

- Klassimiit anigitsi. Atuartut sunngiffimmini sammisarneraat maluginiaruk imaluunniit peqatigiinnertut taaneraat. Eqimattat sumiiffilluunniit apeqqutaatillugit ass. pinnguartarfimmukarsinnaavusi, arsaattarfimmukarsinnaavusi qaarsumukarsinnaallusiluunniit.
- Atuartut eqimattakkaartikkit, taamaalillutik pinnguarneq/sammisaqarneq pillugu ajornannginnerusumik isumaqatigiissinnaaniassammata imminnullu akornusersunnginniassammata.
- Isiginninnernit assigiinngitsuniit assiliisoqassaaaq: ataaniit, saneraaniit qulaaniillu.

Ilinniartitsissut 3: Sumiiffik immikkut ittoq

Sumiiffik:

Klassimi aallararteriarluni illoqarfimmi pisuttuarneq.

Ilinniartitsissutip siunertaa:

Utoqqaat oqaluttuaat aallaavigalugit illoqarfigisap oqaluttuassartaa pillugu atuartut paasisaqarnissaat. Illoqarfiup ineriartorsimanera allatorujussuarlu isikkoqarsimanera pillugu atuartut paasisaqarnissaat.

Ilinniartitsisup piareersaatissai:

Illoqarfissinni illoqarfiup titartagartaanik atuissaasi. Tassani google maps atornerqarsinnaavoq. Illoqarfiup assitoqaa www.arktiskebilleder.dk -iminassaariuk. Assersuutigalugu tassaasinnaavoq oqaluffik, umiarsualivik atuarfilluunniit. Asseq anillatsinneqassaaq klassimilu takutinneqassalluni kiisalu pisuttuarnermi nassarneqassaaq.

Atortut:

Sumiiffigisassinni assitoqaaq anillatsitaq.
Illoqarfiup titartagartaa.

Immikkoortoq 1: Atuartut assilisaat illoqarfiullu titartagartaa

Assitoqqat www.arktiskebilleder.dk-meersut

- Assitoqqat takutikkitt.
- Illoqarfimmi sumiunersoq takusinnaaviuk?
- Illoqarfiup titartagartaani takutissinnaaviuk? (Google maps skærmersuakkut takutillugu)
- Atuartut illoqarfiup titartagartaani sumi najugaqarnersut tikkuarteqquguk imaluunniit pinnguarterfiat/timersortarfik/il.il. tikkuuqqukkit.

- Arktiskebilleder.dk-mit assitoqqanik misissuinerup saniatigut sumiiffimmik ornikkusutassinnik toqqaasinnaavusi.

Immikkoortoq 2: Illoqarfiup titartagartaa nassarlugu pisuttuarneq

- Asseq arktiskebilleder.dk-mit toqqakkat ornissiuk.

Suliassaq 1: Illoqarfimmi assiliigit

- Atuartut ilikkagaat eqqarsaatigineqassapput. Assip ilusaa, suminggaanniit assiliineq qaamanerlu.
- Inuit sanaavinik imaqanngitsumik assiliigitsi aammalu aappaattut inuit sanaavinik imalimmik assiliillusi.

Suliassaq 2: Assitoqaq

- Assiliisup nikorfaffigisimagunagaa ujarsiuk.
- Assiliiviup isaani takusaq assitoqqamut assersuuttarlugu nassaariniarneqarsinnaavoq.
- Assiliiviup isaani takusaq assitoqqamut assersuuttarlugu nassaariniarneqarsinnaavoq eqqaamallugulu assitoqqap angissusaa maanna assiliivimmut naleqqiullugu allaasinnaammat.
- Assitoqaq ilaarniaffaarillugu assiliigitsi. Sumiiffimmiinneq, suminggaannit assilinersoq nikorfaffillu eqqarsaatigalulgit.

Klassimut uteraanni

- Pisuttuarnermit assit isiginnaarsigit.
- Sumiiffiit ornillugit qanoq misigisimanarpa?
- Utoqqaat meeraasimani takorloornarpa?
- Illoqarfiup ineriartorsimani takusinnaavaat?
- Atuartut angerlarlutik assilnikuusaat takusigit pisuttuarnermilu assinut sanillersuullugit.

Ilinniartitsissut 4: Qaqqamut assiliartorneq

Sumiiffik:

- Illoqarfimmi avatinnguaniluunniit pinngortitami.

Ilinniartitsinerup siunertaa:

- Atuartut assiliinermi ilikkakkaminnik atuinissaminut periarfissaqarnisaat.
- Atuartut pinngortitamukarnissaannut soqutigintunillu takusassarsiornissaannut periarfissaqarnisaat.

Ilinniartitsissup piareersaatissai:

- Pisuttuarfissap tamanit orninneqarsinnaanera qulakkeerneqassaaq.
- Ulloq sioqqullugu atuartut angajoqqaavilu pisuttuarnissamik tulluarnillu atisaqarnissaannik ilisimatinneqassapput.
- Taquartoqassanersoq atuarfimmiluunniit taquartussanersut eqqarsaatigiuk. Sandwichinik taquartoqarsinnaavoq atuartulluunniit taquarsinnaapput. Aamma tiiliornissamut primusilisartoqarsinnaavoq.

Atortut:

- Atuartitsissutissat nassarneqassapput, taamaalillutik atuartut teorii misissorniassammassuk (Assip ilusaa, suminngaanniit assiliineq il.il).
- Imeq tamulungassallu imaluunniit ullup qeqqasiutissat.
- Primus tiilu + tiitorfiit
- Atuartut tamarmik iPadilisassapput mobiilisassallutillu.
- Assiliiviviit periarfissaappata nassarneqassapput.

Immikkoortoq 1: Nunamukarneq

Nunamukannginnermi atuartut ullormut pisussanik ilisimatinneqassapput.

Assiliinermi teknikki uteqqilaarniarlugu ilinniartitsissummi 1-imi atuartitsissutissat ingerlanneqapallassapput.

Sumiiffiit aqqi orninneqassapput – Sumiissusersiutit atorlugit sumiiffik ornitassarsi nassuiarsinnaavisiuk?

Immikkoortoq 2: Assiliineq

Atuartut sumiiffimmi annerusumi pisuttuassappata 'basecamp'-iliornissaq pitsaassaaq, tassani imerfiit taqussallu tassaniitinneqarsinnaapput, tassanilu siunnersuisinnaasumik inersimasoqassaaq, atuartut sumiiffimmi killilimmi pisuttuassappata.

Suliassaq: Assiliigitsi!

- Imatut assiliigit: Makro (qanillillugu), qulaaniit, ataaniit.
- Immissinnut assiligitsi (portræt). Qanimut, nuna tunuliaqutaralugu.
- Uumasut timmissallu assiliniarsarikkitt.
- Naasut assigiinngitsut tallimat assilisigit.
- Pallorit, seeqqummerit, ataaniit assiliigit.

Ilinniartitsissut 5: Assilerineq

Sumiiffik:

- Klassimi.

Ilinniartitsissutip siunertaa:

- Atuartut assit nuannaralugit toqqakkatik suliarerusutatillu suliarissavaat.
- Atuartut iPad mobiililuunniit atorlugu assinik suliareqqiineramik ilikkagaqarnissaat.

Ilinniartitsisup piareersaatissai:

- iPadip mobiilillu assinik suliareqqiissutai ilisimassallugit (qaamanermik, qalipaatinik assigisaanillu suliareqqiineq, assinik killuineq, filteriliineq).

Materialer:

- Projektori.
- iPadit mobiilillu atuartut assiliissutigisimasaat.
- Assiliissutiviit atorsimagaanni qarasaasiaq atorneqartariaqalersinnaavoq. Assit qarasaasiamukarsinnaassappat kabelit atuaasinnaasulluunniit (kortlæser). Assimik aqqissuinermi qarasaasiami aqqissuissut atorneqarsinnaavoq (windows: Billeder, Apple: Fotos) imaluunniit aqqissuissut internetimeersoq. Assersuutigalugu Google fotos (internetimi appi).

Assilerinissamut sakkussat

Mobiilimi iPadimiluunniit programmi suliareqqiinermi atortut pisinnaasaqartorujussuupput, taamaammallu assit qanoq sukkasuumik pisariitsumillu suliarineqarsinnaanersut paasissallugu pitsaassaaq.

Sapaatip akunnerata ingerlanerani assilisaq projektorikkut takutiguk.

Asseq ima kusatsipallanneqarsinnaavoq:

- Equngajunnaartillugu
- Qaamanerulersillugu taarnerulersilluguluunniit
- Assip qalipaatai suliaralugit qalipaataarutsilluguluunniit
- Asseq ersarissarlugu.

Namineq assilisaq suliarineri

Suliassaq 1:

- Atuartut sapaatip akunnerani assinik assilisaannik nuannaarinerpaasaannik pingasunik-tallimanik toqqaasikkit.
- Assit suliareqqinniarlugit iPadimi mobiilimiluunniit programmi atoruk. Nalinginnaasumik Fotos-appimi assimut iseraanni 'Rediger' toorneqassaaq. Modelini allani logi taamaallaat toorneqaannarsinnaavoq.

Saqqummiineq naggasiinerlu

Suliassaq 3: Atuartut saqqummiinerat

- Atuartoq assimik saqqummiissaaq.
- Atuartup asseq oqaluttuarissagaa soorlu taannarpiaq toqqarneraa oqaluttuaqqullugu qinnuigiuk.
- Asseq klassimi misissoqqissaarsiuk. Assiliisumut nuannersumik utertitsinissat eqqumaffigissavat.

Assinik suliareqqiinissamut oqaatsit allattorsimaffiat:

Eksponering: Assimi qaamanermik allanngorartitsinnaavoq.

Kontrast: Qaamanerulersitsisoqarsinnaavoq taarnerulersitsisoqarsinnaalluniluunniit.

Mætning: Asseq qanoq qalipaateqartigissanersoq.

Fortoning/vignette: Assimi teqeqqut taarnerulersinneqarsinnaapput qaamanerulersinneqarsinnaallutilluunniit.

Hvidbalance/varme: Assit qanoq kialaartitsitiginersut. Kialaarnersumik/orangemik qalipaateqarnerulerniassammat hvidbalance sakkortusiguk.

Naggasiineq nalilersuinerlu:

- Atuartut sap.ak. ingerlanerani suna ilikkarpaat?
- Suna eqqaamanerpaavaat?
- Avatangiisertik maluginiarnerulerpaat aammalu assilisassatut isigeqqajaanerulerpaat?
- Assiillaqqinnerulerpat?

Periarfissaappat assiliinermik suliaqarneq naggaserniarlugu illoqarfimmi assinik takutitsinissaq naleqqussinnaavoq.

Avannaa

- anna
- aajanna
- taavani
- aajingga

Kitaa

- sanna
- tasanna
- tasamani
- tasama

Kangia

- panna
- tappanna
- tappavani
- tappava

Kujataa

- qanna
- taqqanna
- taqqavani
- taqqava